

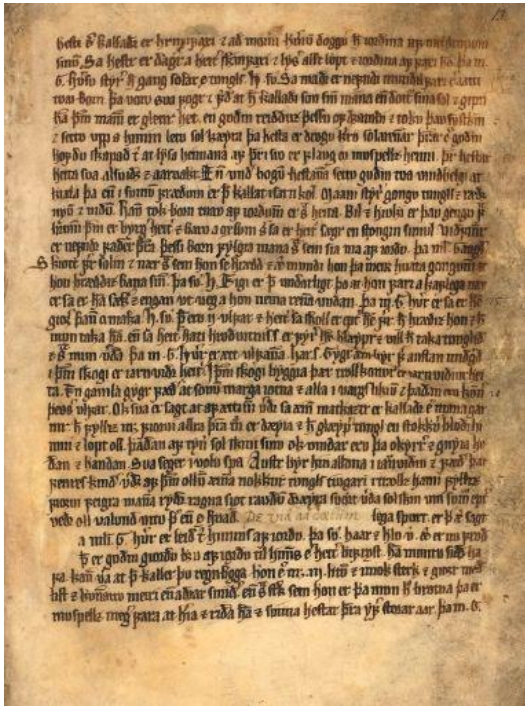
Þorsteinn Þorsteinsson

Orðanefndir
verkfræðinga í 100 ár

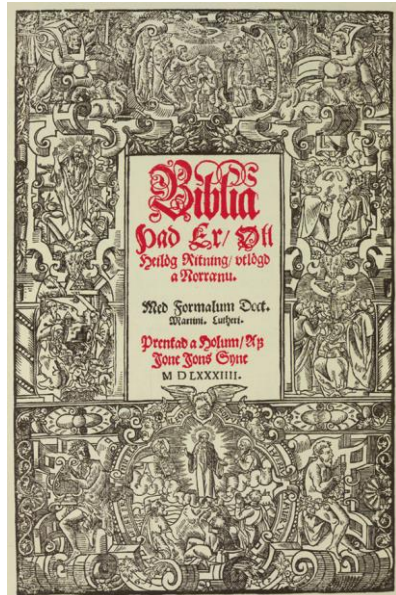
Forsagan

16.-17. öldin

19. öldin

Fyrsta málfræðiritgerðin er talin skrifuð á síðari hluta 12. aldar.

Guðbrandur Þorláksson biskup (1541-1627) og Arngrímur Jónsson lærði (1568-1648): *Tunga Íslendinga er formál norðursins og því ber Íslendingum að varðveita hana hreina.*

Guðbrandsbiblía 1584

Rasmus Kristian Rask (1787-1832), Sveinbjörn Egilsson (1791-1852).

Jón Guðmundsson (1807-1875) Konráð Gíslason (1808-1891) Jón Sigurðsson (1811-1875)

Aðdragandinn

- Ráðist í umfangsmiklar vega- og brúaframkvæmdir frá 1891
- Fyrsti verkfræðingur landsins, Sigurður Thoroddsen, ráðinn 1893
- Fyrsti mótorbáturinn settur á flot á Ísafirði í nóvember 1902
- Íslendingar fá heimastjórn og þingræði fest í sessi 1. febrúar 1904
- Fyrsti togarinn sem Íslendingar eignuðust Coot til landsins 1905
- Símalagning hófst um allt land og Landssími Íslands stofnaður 1906
- Háskóli Íslands stofnaður með fjórum deildum, engin verkfræði, 1911
- Verkfræðingafélag Íslands (VFÍ) stofnað í Reykjavík 19. apríl 1912
- Tímarit VFÍ og Elektron (síðar Símaþlaðið) hófu göngu sína 1916
- Stórframkvæmdum við Reykjavíkurbær lauk í nóvember 1917

Ísland árið 1918

- 4.-24. janúar - Frosthörkur um allt land,
- 12. október - Kötlugos hefst,
- 19. október - Þjóðkjör um fullveldi Íslands,
- 19. október - Spænska veikin nemur land,
- 30. október - Fundur í Verkfræðingafélaginu,**
- 11. nóvember - Heimsstyrjöldinni lýkur.

Fullveldisdeginum fagnað við Stjórnarráðið 1. desember

Reykjavík 1918

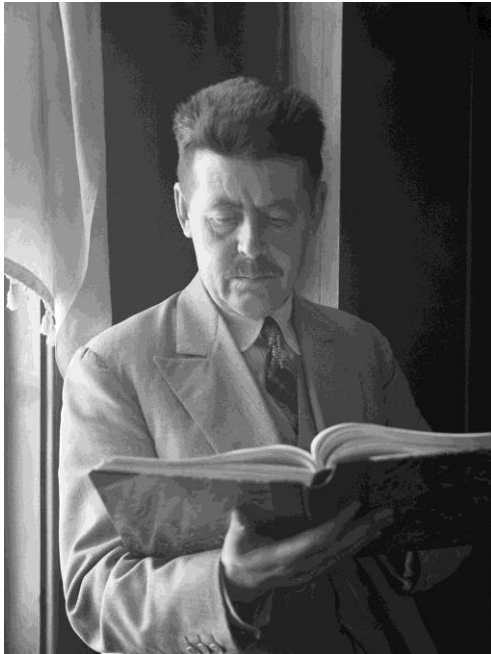

Björn Björnsson

Dr. Björn Björnsson frá Viðfirði

- Fæddur 3. júlí 1873 í Viðfirði, Suður-Múlasýslu.
- Stúdent úr Reykjavíkurskóla 1895.
- Meistarapróf í norrænum fræðum í Kaupmannahöfn 1901.
- Doktorsnafnbót fyrir „Ípróttir fornanna á Norðurlöndum“ 1907.
- Helstu störf: Skólastjóri barnaskóla á Ísafirði, kennari við barna-skóla í Reykjavík, kennari við Kennaraskóla Íslands.
- Önnur störf: Bókavörður á Landsbókasafninu, ritstjóri Skírnis, þjóðsagnasöfnun (Sagnakver 1900 og 1903), bjó til prentunar tvö fyrstu bindin af Sturlungu (1908-1909), orðabókarvinna.
- Síðast enn ekki síst: Fyrirlestur á fundi Verkfræðingafélags Íslands, **Nýyrði**, 30. október 1918.
- Deyr 18. nóvember 1918 í Reykjavík.

Orðanefnd verkfræðinga 1919-1933

Dr. Guðmundur Finnbogason (1873-1944), prófessor í sálarfræði, formaður Orðanefndar VFÍ
Dr. Sigurður Nordal (1886-1974), prófessor í íslensku, síðar sendiherra Íslands í Danmörku
Geir Zoëga (1885-1959), verkfræðingur og vegamálastjóri, formaður VFÍ 1916-17 og 1928-29

Orðanefnd rafmagnsverkfræðinga stofnuð

- Sérdeild rafmagnsverkfræðinga innan Verkfræðingafélagsins var stofnuð 7. febrúar árið 1941 og formaður kjörinn Jakob Gíslason rafmagnseftirlitsstjóri
- Að loknum hefðbundnum aðalfundarstörfum var fyrsta mál á dagskránni framsögn um „orðanefndarmálið“ sem svo var nefnt. Jakob Gíslason benti í framsögu sinni á „nauðsyn þess að safna saman þeim orðum sem til eru í rafmagnsfræðinni“. Undirbúningsnefnd var stofnuð þann dag.
- Á fundinum voru kosnir í nefndina:
 - **Gunnlaugur Briem**, síðar póst- og símamálastjóri, formaður hennar,
 - **Guðmundur Marteinson**, síðar rafmagnseftirlitsstjóri ríkisins og
 - **Steingrímur Jónsson**, rafmagnsstjóri í Reykjavík.
- Orðanefnd rafmagnsverkfræðinga var svo formlega stofnuð 16. maí 1941.

Fyrsta orðanefndar rafmagnsverkfræðinga

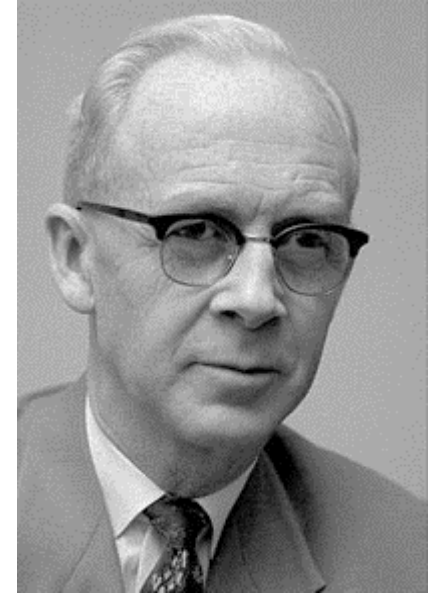
Gunnlaugur Briem

Steingrímur Jónsson

Guðmundur Marteinson

Jakob Gíslason

Orðanefnd rafmagnsverkfræðinga

Myndin var tekin 2011 á 70 ára afmæli nefndarinnar

Efri röð frá vinstri:

Jóhannes Bjarni Sigtryggsson,
Gunnar Ámundason,
Sæmundur Óskarsson,
Hreinn Jónasson,
Jón Þóroddur Jónsson.

Neðri röð frá vinstri:

Þorvarður Jónsson,
Sigurður Briem,
Bergur Jónsson,
Ívar Þorsteinsson,
Gústav Arnar.

Afurðir Orðanefndar rafmagnsverkfræðinga

- Alls 17 bækur voru gefnar úr af ORVFÍ á árunum 1952 til 2008 með nær 20.000 íðorðum yfir hugtök úr rafmagnsfræði og skyldum greinum, orkumálum, fjarskiptum o.s.frv.
- Íðorðin eru byggð á skilgreiningum hugtaka sem í flestum tilvikum eru ígildi alþjóðlegra staðla.
- Endurskoðað raftækniorðasafn ORVFÍ er í heild sinni vistað hjá **Snöru**, sem er víðtækt vefbókasafn.
- Að auki er raftækniorðasafnið í **Orðabanka Íslenskrar Málstöðvar**.

Skýrslutæknifélagið

- Skömmu eftir að **Skýrslutæknifélagið** var stofnað, árið 1968, var stofnuð orðanefnd á vegum félagsins og hófst hún handa um að safna orðum um tölvur og gagnavinnslu og þýða erlend orð.
- **Baldur Jónsson** prófessor, kom inn í nefndina 1976 og árið 1978 var nefndin endurskipuð. **Sigrún Helgadóttir** tölfræðingur, **Þorsteinn Sæmundsson** stjörnufræðingur og **Örn S. Kaldalóns** kerfisfræðingur störfuðu lengst af í orðanefndinni, sem frá 2000 hefur gengið undir heitinu **Tölvuorðanefnd**.
- Þau ákváðu að kalla afrakstur vinnu sinnar **Tölvuorðasafn** og höfðu veg og vanda af fimm útgáfum orðasafnsins.

Orðanefnd BVFÍ um 2002

Taldir frá vinstri:

Páll Flygenring,

Guttormur Þormar,

Ólafur Jensson,

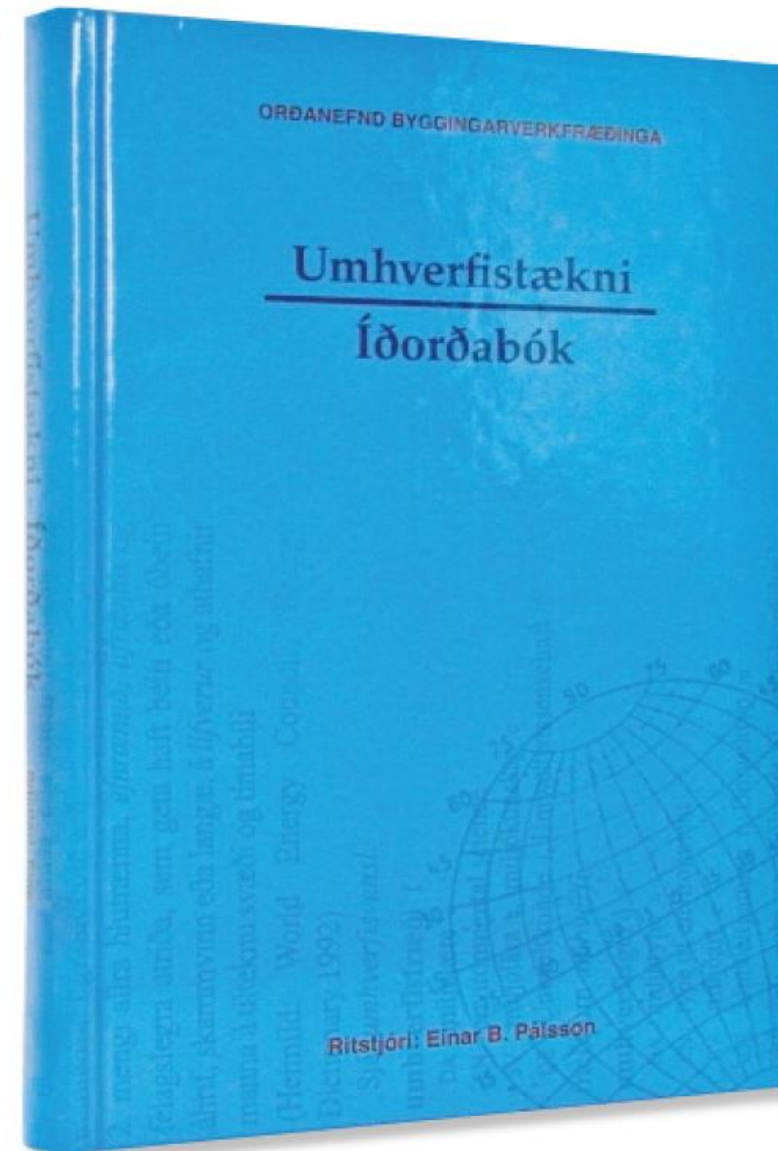
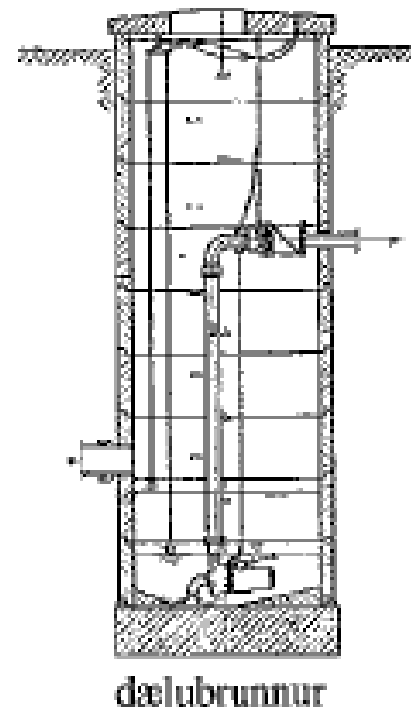
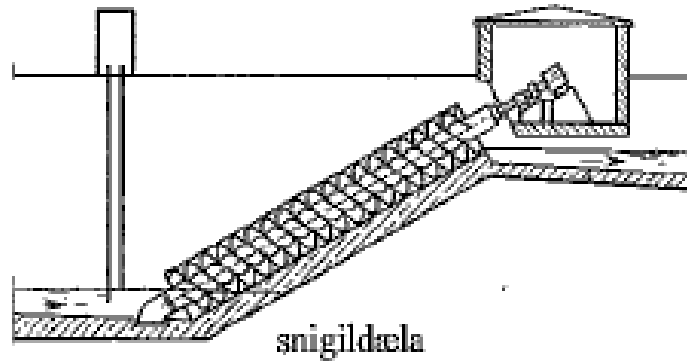
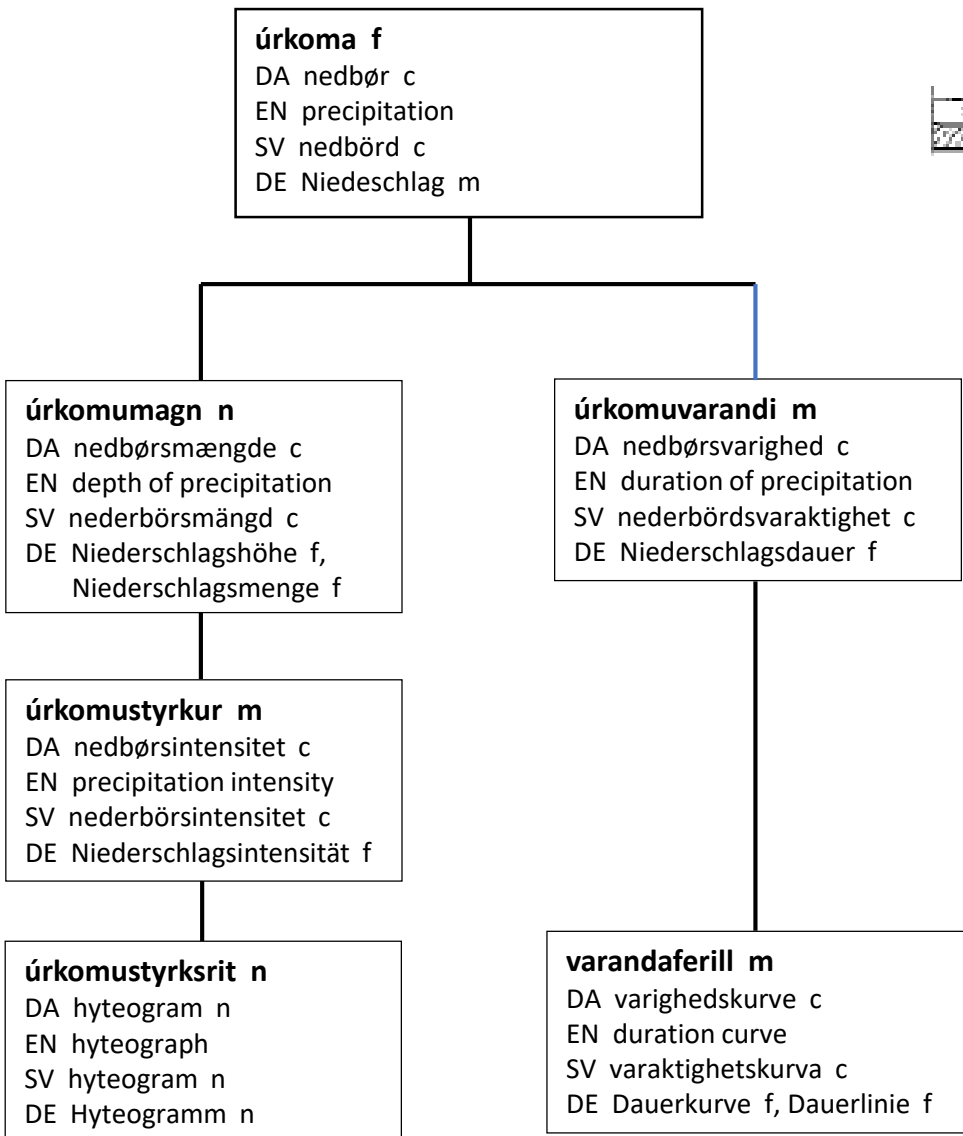
Einar B. Pálsson,

Bragi Þorsteinsson,

Eymundur Þór Runólfsson

Sigmundur Freysteinnsson

Að lokum – nokkrar hugleiðingar

- Áfram mun verða innan fagfélaga áhugafólk um iðorð. Þau munu þurfa leiðsögn um starfið.
- Aðkoma íslenskufræðinga og/eða málfræðinga er nauðsynleg í iðorðastarfinu.
- Til að nýyrði nái fótfestu þurfa sem flestir notendur, þar á meðal iðnaðarmenn, að koma að verkinu.
- Koma þarf nýjum iðorðum á framfæri sem víðast. Hver ætti að gera það og hvernig?
- Iðorðastarf er tímafrekt og kostnaðarsamt.